

Datum: 2021-03-31
Handläggare: Isak Esbjörnsson Bjärmark
Direktr:
Diariernr: 2021.081 BUN

Barn- och ungdomsnämnden

Kartläggning av obehörig personal inom Barn- och ungdomsförvaltningen

Ärendebeskrivning

Barn- och ungdomsförvaltningen har som mål att samtliga förskollärary- och lärartjänster ska vara behöriga. Det är både en nationell utmaning och en utmaning för barn- och ungdomsförvaltningen att säkerställa kompetensförsörjning av behörig personal.

Som en del i uppföljning av kartläggning av behörig personal rapporteras antalet obehöriga förskollärare och lärare i förskola och skola till barn- och ungdomsnämnden. Obehöriga förskollärare och lärare är visstidsanställda med stöd av skollagen (2010:800) 2 kap 17§. Rapporteringen görs två gånger per och aktuell uppföljning avser februari.

Förvaltningens yttrande

Antalet obehöriga förskollärare är 8 stycken vilket utgör 3,1 % av totalt månadsanställda förskollärare. Obehöriga lärare i grundskola, vilket inkluderar lärare i fritidshem, är 41 stycken vilket motsvarar 10,5 % av totalt antal månadsanställda lärare i grundskola.

Från och med mätningarna i november 2020 ingår även tidsbegränsade anställningar i underlaget och siffrorna är därför inte helt jämförbara. Totalt sett syns en minskning med 13 obehöriga förskollärare mot samma mätperiod i februari 2020. Även i grundskolan är det en minskning med 14 obehöriga lärare för samma period medan antalet har ökat sedan i november 2020. Jämfört med november 2020 konstateras en marginell ökning av obehöriga förskollärare från 2,6 % till 3,1 %. I grundskolan har andelen obehöriga lärare ökat från 9,6 % till 10,5 % sedan november.

	Februari 2020	November 2020*	Februari 2021*
Obehöriga förskollärare	2,2% (21 st)	2,6% (7 st)	3,1% (8 st)
Obehöriga lärare	4,4% (55 st)	9,6% (33 st)	10,5% (41 st)

*Sedan november 2020 ingår även tidsbegränsade anställningar i underlaget och siffrorna är därför inte helt jämförbara.

Bjärke och Långareds grundskolor är de med totalt högst andel obehöriga lärare. En anledning till svårigheterna att rekrytera behörig personal till Bjärke och Långared kan vara att skolorna ligger utanför Alingsås tätort och att det finns begränsade pendlingsmöjligheter med kollektivtrafik. Kartläggningen visar också att Noltorpskolan och 7-9 skolorna i centralorten har högre andel obehöriga lärare än övriga skolor.

Bjärkes F-6 skolor och Långaredskolan pekas i huvudmannens verksamhetsuppföljning ut som några av de skolor som har haft försämrade resultat. Den höga andelen obehöriga lärare skulle kunna vara en av förklaringar bakom resultatet, vilket förvaltningen följer vidare.

Flera av de idag anställda obehöriga medarbetarna utbildar sig parallellt med arbetet, vilket ger en möjlighet till tillsvidareanställning då legitimationen är erhållen. Rekrytering av dessa

personer pågår kontinuerligt. Förvaltningen har ett samarbete med högskolan Väst och är med i pilotutbildningen AIL, arbetsintegrerat lärande där Långareds skola har ett aktivt samarbete kring medarbetare som studerar på deltid.

För att klara rekryteringsutmaningen behövs åtgärder både på kort och lång sikt. Sveriges kommuner och regioner (SKR) lyfter fram ökad samverkan mellan lärosäten och huvudmän, vidareutbildning av obehöriga lärare, minskning av sjukfrånvaro, förlängning av arbetslivet som insatser för att öka antalet lärare. Behovet av lärare är dock så stort att det inte enbart räcker med att utbilda fler. Huvudmännen behöver även utveckla organisation och arbetssätt i förskola och skola. Det kan handla om ökad samverkan och arbetsspecialisering, variation av grupper och arbetssätt, fjärrundervisning, andra yrkesgrupper som kompletterar lärarna och så vidare.

Det kommer att råda fortsatt och ökad brist på behöriga förskollärare, lärare i fritidshem och lärare i grund- och grundsärskola. Framtidens förskola och skola kommer att behöva bedrivas annorlunda jämfört med traditionell förskole- och skolverksamhet vilket ställer krav på förvaltningen att utveckla nya arbetssätt och på sikt införa nya yrkeskategorier. Yrkeskategorier som förskoleassistenter och lärarassistenter har införts som komplement till de yrkeskategorier som finns i förskola och skola idag. Uppdrag som förskoleassistenter och lärarassistenter är ett uppdrag som genom att locka fler till verksamheten och vidareutbildning av förskolans och skolans övriga yrkeskategorier också ska ses som en kompetensförsörjningsinsats.

Ett förvaltningsgemensamt arbete med möjlighet till nya befattningar fortsätter samtidigt som förändringar måste göras utifrån lokala behov och förutsättningar. Förvaltningen kommer att arbeta vidare med att fördjupa kartläggning av behörigheter i relation till övriga befattningar och målsättning inom både förskola och skola. Andelen behöriga förskollärare och lärare behöver följas i det systematiska kvalitetsarbetet och tillsammans med övriga personalnyckeltal.

Ekonomisk bedömning

Beslutet innebär inga kostnader.

Förslag till beslut

Redovisningen godkänns.

Barn- och ungdomsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att följa och rapportera andelen obehöriga förskollärare och lärare tillsammans med övriga personalnyckeltal.

Helena Balte
Förvaltningschef

Godkännare tjänsteskrivelse, 2021-04-06

Isak Esbjörnsson Bjärmark
Verksamhetsutvecklare

Helena Balte,